

[Landbrugsministeren.]

det er gaaet til, at Betænelighederne hos Landmændene er overvundet, skal jeg ikke kunne besvare — nogen Statistik med Hensyn til Meninger og Anskuelser i saa Henseende har jeg ikke —, men der er altsaa paa en eller anden Maade trods de Advarsler, der er givet, opstaaet en Tillid i Befolkningen til, at dette var, naar alt kommer til alt, et Middel, der kunde bruges, og saa har det vist sig, at de 6 Mill. Kr. var for lidt, og at der var Brug for mere indenfor disse Driftsaaforeninger.

Det ærede Medlem spurgte mig, om man havde fraveget det solidariske Ansvar. Dette Spørgsmaal maa jeg selvfølgelig besvare benægtende, thi det vilde have været ganske i Strid med Lovens klare Ord, om Ministeriet eller andre havde fraveget det solidariske Ansvar.

Det ærede Medlem nævnte saa, at han havde hørt Eksempler paa, at en større Landbruger var gaaet med med en mindre Garanti end den, han skulde yde i Henhold til sin Jordværdi. Nu ved jeg ikke, hvad det ærede Medlem har hørt, eller hvad det ærede Medlem tænker paa, men jeg tror nok, at det ærede Medlem var kommet Sandheden nærmere, hvis han havde sagt, at der er større Jordbrugere, der er gaaet ind med mindre Laan og derved ogsaa mindre Garanti.

Det Spørgsmaal har været for i Ministeriet, og det er et meget almindeligt Spørgsmaal. Naar der ude i en Kommune eller Kreds er 30—40—50 Landmænd, der danner en Driftsaaforening, og der saa er en større Landmand, der siger: Jeg ønsker at være med, er det sket, at de andre har sagt: Ja, men vi tør ikke tage dig med, for skal du have 10 pCt. af din Jordværdi, er det maaske 50 000 Kr., som du alene kan faa, og saa meget tør vi ikke tage dig med for, men hvis Du vil nøjes med 1 pCt. — i nogle Tilfælde 3 — af din Jordværdi, naar vi andre tager 10, kan du komme med, for saa er du ikke større end en af os andre. Hvis en Mand med en Jordværdi af f. Eks. 500 000 Kr. faar det, han kan laane, reduceret med $\frac{1}{10}$, er han at betragte som en Gaardmand, og saa siger han: I forlanger vel ikke, at jeg skal paatage mig solidarisk Ansvar for mere end det, I takserer mig til i Jordværdi; vil I betragte mig som en Gaardmand, vel, saa laaner jeg som en Gaardmand og tager Garanti som en Gaardmand.

Jeg har ment, at det laa indenfor Lovens Rammer at lade ham gaa ind og tage solidarisk Ansvar i Forhold til det Laan, han

kan opnaa. Men det er noget helt andet, end at man skulde give de større Jordbesiddere en Særstilling, tværtimod, de har en Stilling i Forhold til alle de andre indenfor Foreningen.

Det ærede Medlem spurgte mig, om man havde set bort fra Bestemmelsen om, at ingen maa være Medlem af mere end en Driftsaaforening. Det maa jeg ogsaa besvare benægtende. Den Bestemmelse kan man ikke se bort fra; for den staar tydeligt og klart i Loven, og jeg tror ikke, der kan findes et eneste Eksempel paa — det vilde jeg i alt Fald meget beklage og øjeblikkelig skride ind imod —, at en Landmand her i Landet er Medlem af to Driftsaaforeninger af den Slags, vi her drøfter. (Afbrydelse af *Holdgaard*). Jeg ved nok, hvad det ærede Medlem tænker paa, det er en helt anden Slags Driftsaaforeninger for mindre Jordbrugere. Det, det her drejer sig om, er Medlemmer af Driftsaaforeninger af den Slags, her er Tale om.

Der staar ogsaa i Loven, som jeg nu ikke har hos mig her, at mindre Jordbrugere ikke maa være Medlemmer af saadanne Foreninger, naar de er Medlemmer af deres særlige Driftsaaforening, men den Undtagelse, som Ministeriet her har gjort, og som det ærede Medlem maaske sigter til, gælder dem, der staar som Medlemmer af Driftsaaforeninger for mindre Jordbrugere, men ikke optager Laan — altsaa kun dem, der er gaaet med som Garanter, dem, der ofrer noget, for at en Driftsaaforening for mindre Jordbrugere kan komme i Stand —, idet man har ment, at de ikke skulde straffes paa den Maade, at de ikke kunde komme med i en almindelig Driftsaaforening; naar de ikke er, om jeg saa maa sige, aktive Medlemmer, ikke er Laansøgere i en Forening for mindre Jordbrugere, mener jeg ikke, det er forbudt, at de indgaar i en Driftsaaforening.

Saaledes har Ministeriet fortolket denne Bestemmelse, og jeg mener, det er en rigtig Fortolkning. Jeg tør da ogsaa tro, at alle Medlemmer her i Tinget vil være enige i, at det skal forstaaes saaledes, at de paagældende ikke kan staa som *laansøgende* Medlemmer af to forskellige Foreninger.

Saa var det ærede Medlem inde paa det Spørgsmaal, om man kunde forlange Kautions eller Pantessikkerhed overfor visse af dem, der optoges, naar man ikke gjorde det overfor andre. Her maa jeg sige, som jeg allerede har sagt, at det maa overlades til Driftsaaforeningerne selv at bestemme, hvem de vil have med, og, hvis der er noget,